

Amadeusz Krause

Przedmowa

Niepełnosprawność nr 1, 7-8

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Przedmowa

Oddajemy do rąk czytelników pierwszy numer czasopisma „Niepełnosprawność”. Idea powołania półrocznika o tej tematyce dojrzewała przez lata Dyskursów Pedagogiki Specjalnej, zapoczątkowanych w 2000 roku w Starych Jabłonkach. Formułę dyskursów wprawdzie jeszcze kontynuujemy, ale stała się w naszym mniemaniu niewystarczająca. Argumenty za jej rozszerzeniem to przede wszystkim sam rozwój pedagogiki specjalnej i problematyki niepełnosprawności, poszukiwanie „nowych miejsc” dyskusji i włączenie w nie jak najszerszej zbiorowości ludzi nauki i praktyki pedagogicznej oraz pewna dewaluacja prac zbiorowych pokonferencyjnych, które w wielu ośrodkach przy dorobku instytucji są już całkowicie pomijane.

Przyjrzyjmy się pokrótce tym kwestiom. Rozwój współczesnej pedagogiki specjalnej wraz ze zmianami społecznego postrzegania zjawiska niepełnosprawności nie podlega dyskusji i jest dostatecznie udokumentowany w literaturze. Możemy mówić nie tylko o nowych koncepcjach czy trendach, jakie pojawiły się w tej dyscyplinie, ale i o zmianie paradygmatycznej, pozwalającej na głęboką rekonstrukcję filozofii pomocy i wsparcia osób z niepełnosprawnością. Problem polega na tym, iż owa rekonstrukcja dokonuje się w różnych obszarach nierównomiernie. Szczególnie może niepokoić dysharmonia zmiany pomiędzy teorią i praktyką pedagogiczną. O ile rozwój teoretyczny pedagogiki specjalnej podjął wyzwanie przeobrażeń paradygmatycznych, o tyle w środowisku ludzi niepełnosprawnych dominuje konserwatyzm i ograniczenia stanowisk tradycjonalistycznych.

Narasta zatem potrzeba dialogu pomiędzy wszystkimi uczestnikami środowiska osób z niepełnosprawnością, jak i samych zainteresowanych. Konferencjom naukowym, pomimo swoich niepodważalnych zalet w integracji środowiska i wymiany doświadczeń, trudno uniknąć pewnej selektywności. Wysokie koszty, brak możliwości udziału, znaczne oddalenie od miejsca zamieszkania, to tylko niektóre z ograniczeń takich spotkań. O wiele szerszą możliwość dyskursu daje forum naukowe w postaci czasopisma. Wprawdzie jest on również specyficzną formą komunikacji, jednak jego zasięg i dostępność jest zdecydowanie większa.

„Niepełnosprawność” to również silny głos dyscypliny, jaką jest pedagogika specjalna. W wielu środowiskach naukowych zarzut jej uprządkowania i empirycznej dominacji ciąży po dzień dzisiejszy. Mamy nadzieję, iż dołączenie do grona istniejących już czasopism z zakresu niepełnosprawności wzmocni pozycję naukową pedagogów specjalnych i uprawomocni jej charakter, jako dyscypliny naukowej.

W koncepcji czasopisma przyjęliśmy zasadę tematyczności poszczególnych numerów. Zdajemy sobie jednak sprawę, iż z czasem nie unikniemy kontynuacji problematyki i powrotów do kwestii wcześniej podejmowanych. Wydaje się, że w okresie dynamicznej zmiany i potrzeby ciągłej aktualizacji wielu zagadnień będzie to zjawisko naturalne.

Zespół Redakcyjny „Niepełnosprawności” wywodzi się wprawdzie z Zakładu Pedagogiki Specjalnej Uniwersytetu Gdańskiego, jednak inicjatywa ma charakter otwarty i ogólnopolski. Dziękujemy wszystkim, którzy włączyli się w tę inicjatywę, a w szczególności członkom komitetu naukowego czasopisma. Liczymy bardzo na współpracę ze wszystkimi ośrodkami pedagogiki specjalnej w Polsce oraz osobami, którym podejmowana tematyka będzie bliska. Czekamy na Państwa teksty!

Redaktor naczelny
Amadeusz Krause